

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnemu naj se blagovno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravljenštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo ujedno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo poteka koncem meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

SLOVENSKI NAROD
velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja
na dom:

Vse leto K 22 — | Četr leta K 5:50
Pol leta 11 — | En mesec 1:90
Za pošiljanje na dom se računa za vse leto K 2 — .

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto K 25 — | Četr leta K 6:50
Pol leta 13 — | En mesec 2:30

Naroča se lahko z vsakim dnevom, a hkrat se mora poslati tudl naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

List se ustavlja 10. dan po potekli naročnini brez ozira vsakemu, kdor ne vpošije iste ob pravem času.

Upravljenštvo „Slovenskega Naroda“.

Iz državnega zpora.

Na Dunaju 29. oktobra.

Proračunska razprava teče hitro in gladko in ministrski predsednik je zadovoljen. Celo zabaval se je, ko je poslušal govornika nemške ljudske stranke, dr. pl. Derschatta, kako se je ta na vse načine zvijal, da bi na jedni strani vladi ne rekel žal besedice, na drugi strani pa pri volilcih ne obudil suma, da je njegova stranka popolnoma prešla v vladni tabor. Mislimo, da se je ministrski predsednik na tihem prav od srca smejal temu zvijanju dra. pl. Derschatte, saj ve, da ima to stranko popolnoma v žepu.

V današnji seji je prišla cela vrsta govornikov do besede. Debato je otvoril naš g. Pogačnik. Poznalo se je, da se je dobro »nagulil«, kar mu je spisal dr. Žlindra. Rekel je, da njegova stranka nima zaupanja do vlade, ker je nemška in ker je — liberalna (O joj!). Po pravici je vladi očital, da na Štajerskem in na Primorskem ni neutralna, ampak da vlada

na Štajerskem nemškonacionalno, na Primorskem pa italijanskonalno. Vlada si lasti ulogo posredovalca, a dočim je na Češkem se zavzela, da je konservativno veleposestvo odstopilo nemški manjšini 21 mandatov, ni nič takega storila na Štajerskem in na Kranjskem, kjer so vsi veleposestniški mandati v nemško-liberalnih rokah.

Rumun Lupul se je izrekel za nemški posredovalni jezik v Bukovini. Socialni demokrat Pernerstorfer je razodel, da je socialni demokrat in nemški nacionalec ter se izrekel zoper proračun, ker je vlada klerikalna, ker vodi upravo v policijskem duhu in pospešuje militarizem. Nemški klerikalec dr. Kathrein je plediral za redno delovanje parlamenta, češki agrarec Zárvorka je dokazoval, da se dajo nedostatki centralnega parlamenta odstraniti le s tem, da se prizna kraljestvom in deželam avtonomija.

Nemški nacionalec dr. Derschatt se je spodbikal ob tem, da vlada predlaga 16 milijonov za Prago in da se nahajajo v proračunu postavke za slovanske gimnazije v Tešinu, v Opavi in v Celju, češ, da bo njegova stranka pri tretjem branju proračuna se ravnala po tem, kakor je bo vlada v teh zadevah nasproti prišla. Sicer je Derschatt izjavil, da njegova stranka nima brezpogojnega zaupanja do vlade.

V imeni slovenskih naprednih poslancev je govoril dr. Ferjančič, čigar govor priobčimo po stenografskem zapisniku.

Dr. Steinwender, ki zdaj ne priпадa nobeni stranki, je dokazoval, da je v proračunu izkazani prebitek 800.000 K samo fiktiven, pravzaprav pa da imamo opraviti z deficitom v znesku 50 milijonov kron.

Današnjo debato sta zaključila grof Sylva-Taroucca kot govornik konzervativnega veleposestva in baron Schweigl kot govornik nemškoliberalnega vele-

posestva, ki sta se seveda oba izrekla v vladnem smislu.

Jutri utegne biti debata končana.

„V znamenju delirija“.

Z dežele 27. okt. 1901.

Mnogostranski »Slovenčev« humorist (?) urednik skrupsal je v 245 številki svojega trobila z dne 24. t. m. uvodnik pod sledečo firmo: »Socialnodemokratični in liberalni učitelji«. Ta uvodnik je nekak odgovor na članek, priobčen v »Slovenškem Narodu« pod naslovom: »Socialni demokrati — kje ste?« iz učiteljskih krovov pod šifro K. N., »Slovenčevemu« članku se pa takoj spozna, da je »Slovenčev« urednik oni »večer« — ko je pisal ta uvodnik, »preveč pil«, kajti »sanja se posebno (!) »Slovenčevim« urednikom mnogo o grozodejstvih »liberalnih učiteljev«, posebno (!) kadar zvečer kaj preveč pijejo, in pri tem berejo »Slovenca«, svojega »Domoljuba«, »Liguorjansko moral« itd. Takrat se jim mnogo groznega sanja . . . Pametnega pa ne mnogo . . . In nasledek teh sanj so ali »imenitni« »Slovenčevi« sobotni podlistki ali pa članki tega kalibra, kakor je gori imenovani.

Toda povrnimo se k članku samemu. Povdarjali smo početkom, da je članek pisalo človeče, kateremu vsled preobilno zavžite pijače že spomin peša, in preobilni vinski duhovi spravljajo tega človeka v oni duševni položaj, da prične zabavljati, se priduševati in slednjič — fantazirati liki kakemu katoliškemu (?) analfabetu, ki se je preveč nalil »vinogradniškega petijota ali pa kakega konsumskega »jeruša«.

Spomin jim peša! Evo dokaza! Članek piše: »Ako je že kak učitelj katoliški (?) cerkvi — tako gorak!!!!, da misli, da mora na vsak način stopiti v boj proti njiju — aha! Klerikalna doslednost, namen posvečuje sredstva (rudeči-črni idrijski kompromis) — in če ima pri tem kaj soli v glavi«

— (o je! tako sol naj prodajata le črno-rudeči konsumni društvi Idriji. Op. ured.) »in kaj poštenosti v srcu«, (da falzificira bilance in oškoduje finančno oblast, op. ured.) — »je veliko bolj častno zanj, da je **socijalni demokrat**, kakor pa taka navadna liberalna čenča (?), ki žlobodra (jako fino) brezmišelnosti »Narodove« . . .«

Isti »Slovenec« je pa pisal lansko leto povodom občnega zpora »Katoliškega šolskega društva za Niže Avstrijsko«, ko je govorilo dobro (!) katoliško (!) ljudstvo po vzoru našim klerikalcem, (Prince Lichtenstein in dr. Lueger sta prišla pri naši narod.-katoliški (?) stranki v veliko nemilost, ker ne znata prodajati po Kranjskem receptu Žlindre in delati bilanc. Op. ured.) princu Al. Lichtensteinu sledeče: Edina nevarna, iz napačne vzgoje izvirajoča, torej v koreninjena tendenca med učiteljstvom je socijalna demokracija. **Ta je nevarna ne samo šoli, marveč tudi družbi,** in boriti se moramo proti njej

vztrajno in brezobzirno. Stotine obžalovanja vrednih, mladih ljudij, ki jih napačna vzgoja v učiteljskih, rekel bi, dovedla direktno iz otroške sobe v načrte socijalne demokracije, vzgaja sedaj v avstrijskih šolah krščanske otroke. Tem ljudem moramo na kratko ponoviti besede dr. Luegerja, ki je rekel: V bodoče ne bo nastavljen v ljudski šoli noben socijalni demokrat, in ko bi se kdo predržnil v šoli izjaviti se za socijalnega demokrata, ga bomo vrgli iz šole!! Tem besedam je dostavil »Slovenec«: »Ostre so te besede, a govorjene krščanskemu, ljudske šole popolno vzdržujem ljudstvu **iz srca**. Ljudstvo sme zahtevati, da so vzgojitelji njega otrok taki, kakoršnih si samo želi.«

Sedaj jih pa človek razumi; menimo, da tako nedoslednost morejo tirati edino le ljudje, kateri so si vzeli patent na prislovico: »Namen posvečuje sredstvo«.

LISTEK.

Po Rusiji.

(Popotne črtice. Spisal G. S.)

(Dalje.)

Čakal nas je pri prost obeh iz čaja, mehkokuhanih jajc, kruha, »konfektov« (bombonov), kvasa in nečiščene vodke, to je špirita. Mesa v vsej vasi ni bilo dobiti. Ruski kmet si privošči namreč mesa samo ob velikih praznikih, marsikateri jedino le na »pashuc«, t. j. na Veliko noč. Po obedu smo poleteli hitro naprej. Cilj naš je bil vodopad v neki zapuščeni dolinici. Zabdrovščim se v gozdu, pokazala nam je baba (ruska kmetica), kod naj jašemo. Pot nas je vedla skozi čuvaško vas, ki se po svoji zunanjosti ni mnogo razlikovala od ruskih. Za poltnik (pol rublja) ponudil se je neki Čuvaš, pokazati nam pot. Srečali smo ga slučajno, sedečega na neosečlanem konju, na razprostrem kocu. Vodnik nam je pri povedoval, da je danes za Čuvašenaroden praznik. Še pred petdesetimi leti so zaklali ravno na ta dan bika Solčnemu bogu v čast. Dandanes je vas sicer docela pravoslavna, vendar še niso izginili vsi spomini na poganstvo. Ko smo prejahali še 10 vrst, ustavili in razsedlali smo konje v pragozdu na mestu, kjer so pred dvaj-

setimi leti po besedah Čuvaš sadile toljovske tolpe krompir, skrivajoč se v teh pustinjah. Privezavši konje k deblom, napotili smo se, — seveda steze ni bilo, — po gosti travi, ki nam je segala včasih čez glave in si delali pot. Pri tem nas je nadlegoval nebroj muh, komarjev in brenzeljev. Včasih smo se pogrezali do kolen v močvirje in treba nam ga je bilo daleč obiti. Tuintam je sfrfotal kak jastreb. Srečevali smo na pol strohnela izkorenjena debla. Opraskali smo si lice in roke na različnem trnjevem grmovju. Preskakovali smo jarke, končno smo došli do skale, s katere je curljala neznačna vodica mimo izpranih šipilj. Tako imam pojem o pragozdu.

Vrnivši se h konjem po prej izhoveni poti, poleteli smo v Čuvaško vas. Ko smo dospeli tja, smo zagledali pred hišami stoječe Čuvašinje v belem pestro-modro in rudeče-vezenem oblačilu s turbani na glavah. Aleksander je vprašal prvo mlado žensko, ali mu proda turban. Zasmejala se je in pokazala nam bele svoje zobe, jedini kras na žoltopoltnem mongolskem obliju; odgovorila pa ni ničesar. Kmalu nas je obkolilo kakih 30 starih in mladih žensk, ponujajoče nam prtiče na obeh koncih lepo vezene. Pričel se je pravi bazar. Kar se tiče cen, bile so neizprosne. Kričale so čuvaški. Samo grda starata ženska

tolmačila nam je ruski. Pokazala nam je tudi, kako se prtiče zveže na glavi v turban. Kupili smo dva turbana in prodrljeli s težavo skozi obdajajoče nas ženske, moleče nam svoje prtiče pod nos na prodajo. Ženske so bile vsiljive in v svojem prazničnem oblačilu dovolj nesnažne. Prav rad sem se odpravil proti domu. V prijetnem razgovoru potekel nam je čas. Aleksander je pripovedoval o zaslugah carja Aleksandra II. »Osvoboditelja« za Rusijo. Odpravil je »krépastoné právo«, t. j. podložnost kmeta grajsčaku, uvedel je porotna sodišča, dajal Poljakom velike prostosti, katere pa so izgubili zopet vsled punta leta 1863, in uvedel celo konstitucijo v Rusiji, ko ga je nenadoma zadela morilčeva roka v Petrogradu. Pri »panihidah« (zadušnicah) po tem carju dobrotniku narodov je plakalo ljudstvo glasno po cerkvah. Težke zločince obsojajo na »katoržne rabotice«, t. j. na prisiljeno delo po rudokopih. Izgnanje odpravil je letos car Nikolaj II., uvažuje, da se je dotele naseljevala bogata Sibirija z najslabšimi elementi vse države. Ta odredba bo gotovo v vzpodbudo k preseljevanju iz vse Rusije v malo obljudene kraje. Poleg tega so na Sibirskem nedotaknjena ogromna bogastva, katera hrani zemlja poznejšim rodovom. Sodili so zarotnike, nihiliste, med njimi razumnike, ki so z bleščenimi

govori skušali opravičevati umor; obesili so le nekoliko zarotnikov. Glavnih krvcev, bivajočih za granico, niso mogli izročiti pravični sodbi. Smrtni kazni dandanes na Ruskem ni za nobeno hudodelstvo, razun za poskušeni umor na carja.

Ako je hotel kdo Rusijo potegniti v prah, skliceval se je na grozovitosti sibirskega izgnanstva. Carjev ukaz je zamašil vsem klevetnikom usta, zemljo pa je osvobodil težkega bremena.

Aleksander III., sin in naslednik Aleksandra II., je bil pravi »ruski« car, ki je z bistrim očesom spoznal, da je za Rusijo »samoderžba« jedini možni način vladanja. Še dandanes je geslo najrazumnejših ruskih politikov: »Samoderžba, pravoslavlje, narodnost«. Po Aleksandru III. je zasedel prestol sedaj vladajoči car Nikolaj II. »Mirotvorec«. Da zasuži ta priimek, spričuje »Hagska konferenca«. Aleksander mi je pravil, da žive na Ruskem delavci, kakor n. pr. tesarji v »artelih«. Oni opravljajo obrt skupno in dele med seboj zaslužek. Vsi delavci plačajo »artelsčika«, ki ima nalogo skrbeti za njih življenske potrebe, za hrano in stanovanje. »Arteli« so eminentna demokratična institucija; podjetniki so namreč vsi delavci, ne imajoči nikogar nad seboj, ki bi jim jemal glavni del zaslužka.

(Dalej prih.)

V tek u jednega leta spremajajo ti maziljenci svoje mnenje in politično barvo kakor kameleoni. Jedenkrat vpijejo, da socijalne demokrate iz šol, a drugič se pa ti isti ljudje vežijo in bratijo z onimi istimi elementi, ki so nevarni in samo šoli, marveč tudi družbi, in proti katerim boriti se moramo v zdravju in brezobzirno, ob jednem pa trdijo, da je veliko bolj častno za učitelja — če ima kaj soli v glavi in poštenosti v srcu, da je socijalni demokrat — in socijalna demokracija je prehodnica anarhizma — kakor pa liberalna »čenča« — ki pa po »Slovenčevih nazorih že davno leži v zadnjih zdihljajih. — Dozdeva se nam pa, da imajo slovenski kleriklci pred to liberalno »čenčo« več respekta, kakor pa pred vso slovensko socijalno demokracijo, kajti oni dobro vedo, kaj je liberalna stranka in kaj je slovenska socijalna demokracija. In če bodo »Slovenčevi« takoj napredovali v izpremenjevanju svojih političnih nazorov, znamo že dočakati časa, — vera bo tako postranska stvar zanjo se bo že doktor Žlindra »zgliglih«, čeprav daruje zopet kak tisočak, to je za njega bagatela — ko bo naš Bonaventura moral preklicati svoje prekletstvo nad »Rudečim praporjem« in izdati bo moral pastirski list, v katerem bo priporočal svojim udanim vojščkom, delovati in agitirati za socijalno demokracijo in »Rudeči prapor«. In takrat se bodo »Kranjecem vremena še le zjasnila« ...

»Slovenčev« člankar piše dalje v svojem članku, da se liberalni učitelji pehajo za liberalno stranko le zato, da bi »avancirali«. Seveda, ako ga pa pobaramo, da nam odločno pove one liberalne učitelje, ki so vsled svojega prepričanja »avancirali«, molčal bo kakor otrok, kateremu pokaže oče palico. Prijatelji, le na dan z dokazi!

Istotaka je tudi fraza člankarja, da bi menjali napredni učitelji svojo barvo, kakor bi jim kazalo, postali bi nemškutarji, socialni demokrati in celo »klerikalci«. Pač take elemente najde in je našla »Slovenčeva«, recte klerikalna stranka v onih »poštenih krščanskih možeh«, kateri vstvarajo vso »Slomšekovo zvezo«.

Prav navadno »farbanje« je dalje »Slovenčeve« trdilo, da se od te mase (namreč liberalnega učiteljstva) odločuje vedno več treznih, pametnih, za svoj sveti poklic in za naše dobro ljudstvo vnetih učiteljskih (!) močij (?), katere so si ohrnale dobro vest in pravi razum — za popivanje in tarokiranje po farovžih. »Te seveda preganjajo na studen način oni, ki so slabši od njih.« Hočemo li dodati kaj komentara tem vrsticam? Ne! Pozivljamo pa vnovič »Slovenčevega člankarja, da pride z imeni na dan, z »onimi trez nimi, pametnimi učiteljskimi močmi, ki se odločujejo od te mase« (liberalnega učiteljstva), »vsaj se ne sramujejo pokazati javno, da so pošteni, krščanski možeh«. Toda, trdimo že naprej, da tega ne store nikdar, ker jih je sram stopiti s tako pičlo družbico na dan; kajti kakor najboljši dokaz naši trditvi je v polupretekle času se izvršivši ustanovni zbor »Slomšekovec« podružnice v Gorici. Udeležba je bila ondaj tako minimalna od strani učiteljstva, da se je »Slovenec« zadovoljil s prav lakoničnim brzjavom sporočiti »dobremu katoliškemu ljudstvu« rojstvo tega novega društva. Na dolgo in široko bi pisal in pisal, ako bi se shod tako zvršil, kakor so pričakovali trabantje »Gorice«, »Primorskega lista«, »Slovenca« in če hočete tudi »Slov. učitelja«. Toda jabolko je prekislo in »Slovenec« je prešel preko tega vprašanja na dnevni red. Nič ni pomagalo vse one pisanje iz »učiteljskih krogov« v Gorici, nič niso izdale »duhovne vaje za učiteljice«, ki jih je vodil dr. Ušenčnik iz Ljubljane — (sposobnih duhovnikov v Gorici za take posle tako nimajo, še ne znajo) — pretecene počitnice. Gospodje, prepozno ste došli. Take manipulacije bi pač še vlekle, recimo, ob času konkordatske šole, sedanje učiteljstvo je pa že toliko razsvetljeno, da ne bode šlo na limanice tako slabim ciparjem.

Vredno je pa, da pribijemo poznim potomcem za večni spomin naslednjo »Slov.« izjavo, — liberalnemu učiteljstvu pa priporočamo, da vpiše to izjavo v šolsko kroniko, in sicer na prvo stran. Evo je:

»Le to povemo, da oni, ki rijejo (!) v liberalizem, imajo splošno na svoji strani le najslabše elemente izmed ljudstva, po navadi pa prav nikogar. A oni, ki so pošteni, krščanski može in se ne sramujejo tega javno pokazati, imajo vse ljudstvo na svoji strani in mi smo njihovi odkriti srčni (oh) prijatelji ter jim hočemo pomagati, kjer koli moremo.« Sedaj veš, slovenski narod, slovenska inteligencija, ki si oddala povodom zadnje državnoborske volitve v V. kuriji za učitelja-kandidata, vzetega iz zone liberalne mase, okroglo število 12.000 glasov, da tvoriš najslabše elemente v ljudstvu, zbranem na katoliški podlagi, kateri elementi zaslužijo, da se jih potisne v dosmrtno ječe. Kaj tacega zamore zapisati in obelodaniti le od Boga zaznamovano človeče. Kakšni prijatelji so pa »Slovenčevi« pristaši — no, o tem bi se dalo pisati cele folijante. Ne le z zgodovinskimi dokazi, temveč tudi z vzgledi iz sedanje dobe se dado zavrniti te svetohlinske »frazes«, toda to bi bilo le kakor pregovor pravi: prati zamorca.

»Humoristično je, če klerikalec dokazuje liberalnemu učiteljstvu, da nima prav. Mi mirno poslušamo to, zavedno ljudstvo se pa smeja.«

Pristni ljudski učitelj.

V Ljubljani, 30. oktobra.

K položaju.

Zadnja seja ministrskega sveta, ki se je vršila dne 28. t. m. v palači domobranskega ministrstva pod predsedništvom Koerberja, je trajala dve uri. Oficijno se proglašajo vesti o krizi neresnične in kot zapoznel odmev parlamentarnih težkoč, ki pa so se odpravile že v soboto s tem, da se je zbornica začela baviti s proračunom. Vesti o Rezkovi krizi morejo biti le v toliko resnične, da je nastalo nesporazumljenje med češkimi strankami in med Rezkom. Toda nadejati se je, da se tudi ta kriza z normalnim tekonom parlamentarnega stroja odpravi. Rezek je imel že več razgovorov z najodličnejšimi češkimi politiki, a sporazumljenja ni dosegel. Toda češki listi poročajo, da je nastala Rezkova kriza le iz nasprotovanja čeških strank Koerberjevemu kabinetu. Rezek pa živa vse zaupanje.

Zarota proti perzijskemu šahu.

Listi so te dni mnogo poročali, da se je razkrila velika zaroka proti perzijskemu šahu in da je bilo več šahovih sorodnikov kaznovanih, nekateri z zaporom, drugi z izgnanstvom, tretji s smrtjo. Perzijski poslanik na dunajskem dvoru je sedaj pojasnil, da so te vesti pretirane, da ni bil nihče kaznovan s smrto in da med nezadovoljneži ni bilo nikakih odličnjakov, še manj pa šahovih sorodnikov. O kaki zaroti proti življenju šaha pa sploh ni možno govoriti, kajti nezadovoljnost se je obračala le proti nekaterim reformam, katera hoče uvesti šah po evropskem vzgledu. Šah je bil dvakrat v Evropi in hoče Perzijo kolikor možno modernizirati.

Vojna v Južni Afriki.

Chamberlain je postal impertinent! Ker so vsi evropski listi složni v obsodbi angleškega barbarskega postopanja proti Burom, zatelet se je sedaj Chamberlain v evropske in druge armade ter jim v Edinburgu javno očital, da so postopale še surovejše. Tudi avstro-ogrsko armado je nesramno napadel. Dejal je: »Čas se bliža, ko bo treba, ostrejše postopati, da se pobije upornike in guerilla-tolpe. Ko nastopi ta čas, se bode sklicevala vlada na enake slučaje za vse kar stori v postopanju onih narodov, ki postopanje Anglike danes obsojajo kot barbarsko in kruto. A vendor ne bo ravnala Anglia nikdar tako, kakor so ravnali ti narodi na Poljskem, na Kavkazu, v Bosni, Tonkingu in v vojni l. 1870.« Chamberlain je torej dejal, da so bile Rusija, Avstro-Ogrska in Nemčija še grozovitejše v svojih vojnah ter da so bile njih armade še bolj barbarske, kakor je danes angleška armada. Tako hudega žaljenja pač avstro-ogrsko armada ne more molče sprejeti, in trdno je pričakovati, da dobi Chamberlain krepke odgovor. Lastno bestialnost pokrivati

z napadi drugih, je pač čisto chamberlainovsko! — Buri so zopet enkrat korenito osramotili Angleže. Iz Klecksdorpa poročajo, da so ondi Buri ujeli 14 mož 13. husarskega polka. Buri so angleške husarje spleklj do nazega ter jih poslali nazaj. Druzega dne so poslali Angleži proti tem Burom 48 husarjev, da bi se maševali. Toda Buri so ujeli tudi teh 48 mož, jih zopet spleklj do nazega in jih poslali nazaj. 13. husarski polk se imenuje sedaj »polk Adamitov«. Iz Middelburga v Kaplandiji poročajo, da je dal polkovnik Gorzinge več burskih ujetnikov, ker so imeli na sebi angleške uniforme, sumarno postreliti. Poroča se več malih bitk, v katerih so bili Buri razkropljeni ali pa so izgubili par ujetnikov.

Dopisi.

Iz Kozjega, 28. oktobra. Še nekaj o našem bralnem društvu. Tudi njega blagajnik je že odstopil ter poslal Jankoviču vse knjige in račune. To pa je bilo temu že preveč, prišel je k blagajniku ter ga milo prosil, naj še obdrži častno (?) mesto njegovega društvenega blagajnika. Še kamen bi se moral Jankoviča usmilil, tako je prosil in moledoval. Tudi blagajnik se ga je usmilil, češ, saj ni več dolgo do občnega zборa in denarja pa tudi ni treba shranjevati, ker ga nič ni. Da, da, liberalci naj delajo in plačujejo, gospodarili in ukazovali bodo že klerikalci! Tako bi bilo Jankoviču, Markotu in Dolsekmu prav, toda — nam ne. Liberalni viri dohodkov so ugasnili, klerikalnih pa sploh ni. Izdatki pa so se povisali, kajti brez par iztisov »Lažiljuba« in pomnoženih iztisov »Slov. Gospodarja« se bralnega društva sploh misli ne more! A od kod vzeti denar? Mar ga bo dal »krščanski predsednik Jankovič? Kaj še, on je z eno krono svojo dolžnost storil, kaj še hočete torej več? Bode že Dolsek dal namesto neplačajočih udov, njega se držite. — Odkrito povemo, mi bi pustili celo zadevo v miru, ker je premlenkostna, toda ker sta pred kakim pol letom »Slov. Gosp.« in »Slovenec« tolik kapital iz nje kovala, češ, »zmaga, zmaga, v Kozjem ni več liberalizma«, vsled tega tudi mi sedaj ne moremo molčati. Iz istega vzroka jim tudi to mizerijo iz srca privoščimo. Sedaj vsaj uvidijo, da je na predek kakega društva zajamčen le v marljivem delu in podpiranju z denarjem, ne pa v klerikalizmu! Nasprotno — klerikalizem mu je v pogubu. — Omeniti še moram, da je za izvolitev »krščanskega predsednika« agitiral celo naš 78-letni kanonik in to v cerkvi iz pred oltarja. Pilštanjski Marko zagovarjal je tako postopanje, rekoč, da je to dolžnost (!) duhovnika! A vendor niso prišli daleč s spolnjevanjem takih svojih dolžnosti, ker se za druge bolj važne niso brigali. Delo in denar, le ta dva sta nekaj vredna, »krščanstvo nima pri društvu nič iskati. Basta! —

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 30. oktobra.

— Osebne vesti. Gospod profesor Ferd. Seidl v Gorici je imenovan članom dopisnikom državnega meteorološkega zavoda. To odlikovanje znanstvenega zavoda si je profesor Seidl pridobil s svojim znanstvenim delovanjem, ki si je celo v obilni nemški literaturi pridobil strokovno pripoznanje in vsled tega spontano uradno pripoznanje naučnega ministarstva.

— Klofutarjeva zapuščina. Ko je umrl kanonik Čebašek, je vsa Ljubljana z velikim začudenjem izvedela, da ni zapustil ničesar. Strmenje je bilo toliko večje, ker se je občno govorilo, da je imel Čebašek še malo tednov pred smrto prav lepo premoženje. Temu premoženju se ni prišlo več na sled; kam je prešlo, ne ve nične. Bržas je Čebašek tik pred smrto svoje premoženje komu daroval, sorodniki seveda niso ničesar dobili.... Z ozirom na ta slučaj je naravno, da se je vse zanimalo za zapuščino ravnokar umrlega prošta Klofutarja. »Slovenec« javlja, da je Klofutar postavil svojim glavnim dedičem škofijstvo z namenom za škofove zavode, svojo knjižnico pa je zapustil ljubljanskemu

semenišču. Če smemo verjeti po Ljubljani razširjeni govorici, ni »Slovenčev« poročilo prav točno. Govori se, da je operoka bolj specijalizirana. Sorodnikom, ki žive v tako skromnih razmerah, umrli proš Klofutar res ni zapustil ničesar, kakor »Slovenec« indirektno sam poroča, v ostalem pa se prioveduje, da je Klofutar zapustil svoj denar za škofove zavode, premičnine in posestvo svojemu nasledniku, zlatnino in srebrino pa novomeškemu proštu Elbertu. Nam se najbolj čudno zdi, da je Klofutar zapustil svoj denar za škofove zavode. Znano nam je namreč, da nikakor ni prijatelj škofovih zavodov, kakor tudi sploh ni občudoval škofa Jegliča. Klofutar, ki je bil precej oblasten in visok, ni prikrival svojega mnenja o škofu in o škofovih zavodih. O škofu se je večkrat izrazil, da njegovo nastopanje ni primerno škofovemu dostojanstvu in sploh imel kaj slabo sodbo o njegovih prizadevanjih. O škofovih zavodih specijalno je še pred nekaj meseci rekel nekemu častivrednemu duhovniku, da so »eine verrückte Idee«. Zdaj pa je svoje premoženje volil za urenjenje te »verrückte Idee«! To je gotovo tako čudno, in se mora vsakdo vprašati: Kakšen pritisk je uplival, da se je Klofutar tako spreobrnil?

— Atentat v Št. Vidu. Prejeli smo naslednji dopis: Slavnemu uredništvu »Slovenskega Naroda« v Ljubljani. Sklicujoč se na § 19. tiskovnega zakona zahtevam, da prinesete glede dnevnih vesti »Klerikalno tolovajstvo« z dne 24. oktobra 1901 v »Slovenskem Narodu« št. 245 priobcene, slediči uradni popravek na istem mestu in z istimi črkami: Ni res, da krajni šolski svet v Št. Vidu, oziroma njegov načelnik, katoliški župnik Gregor Malovrh, ni še storil nobenega koraka v varstvo g. nadučitelja. Res je pa, da sem jaz, podpisani načelnik krajnega šolskega sveta v Št. Vidu, poslal tozadovni dopis dne 16. oktobra t. l. na županstvo šentviške občine. Krajni šolski svet v Št. Vidu nad Ljubljano, dne 29. oktobra 1901. — Gr. Maloverh, predsednik krajnega šolskega sveta.

— Katoliški poštenjaki okoli »Slovenca« so par dni čakali na poročilo svojega dopisnika o atentatu na g. Žirovnik. A temu je postalno malo vroče za učesi in pa pripravlja se na pot — v Kočevje. Prišel je torej sam dr. Lampe v Št. Vid v nedeljo, in nam prav sam prioveduje v »Slovenca«, kaj se gori o tem govorovi. On hoče s svojim opisovanjem kar utajiti, da se je sploh streljal. Med drugim pravi, da smo mi ljudstvo dolžili tega zločina, ko smo vendar pisali, da ni čuda, če se vsled neprestanega, hudobnega hujskanja najde človek, ki misli, da stori Bogu dopadljivo delo, ako ubije sovraženega učitelja. Sploh pa niti ne poskuša ovreči naše stvarne trditve, nego le zavija in zavija sem in tja, kakor se je — učil. Vrhunc te sicer smešne, a tudi hudobne pisarje je pa, da si je Žirovnik sam luknjo v okno naredil, da bi mogel po ljudstvu udariti. Kaj tega je pa zmožen pisati le kak tak dohtar, kakor je g. Lampe. S takimi ljudmi naj se meni vlada, mi se ne moremo. Sploh lahko rečemo, kdor hoče iskati dokazov za hudobno duhovniško hujskanje v deželi, ta naj prebere omenjeni članek, ki mu mora oči odpreti, če le ni popolnoma slep.

— Občinske volitve v Cerkljah se ne bodo vršile, kakor je bilo poročano, dne 2. p. m., ampak dne 5. in 6. p. m. Radovedni smo ali bo znani profesor Jenko za ta dva dneva dobil dopest, da pojde v Cerkle zdražbe delat in ljudi hujskat!

— Moška in ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v Krškem priredi v nedeljo, dne 3. novembra t. l. v dvorani gospoda Ženerja Veseljca po temelju vsporedu: 1. Nagovor gosp. predsednika. 2. »Krojač Fips«, šaloigra v enem dejanju. 3. A. Hajdrih: »Sirota«, moški zbor s soprano-samospevom. 4. V. Bendl: »Križaci na morju«, mešan zbor. 5. F. Smetana: Potpourri iz opere »Prodana nevesta«, glasovir četveroročno. 6. A. Förster: »Ljubica«, mešan zbor. 7. »Češke narodne pesmi«, glasovir četveroročno. 8. H. Sattner: »Naša pesem«, mešan zbor. 9. H. Volarič: »Divja rožica«, dvospev za soprano in alt s spremjevanjem glasovirja. 10. Iv. pl. Zajc: »Ve-

čer na Savi», mešan zbor. — Sledi prosta zabava. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina 40 vin.

Promocija. Dne 30. oktobra je bil na graški univerzi promoviran doktorjem bogoslovja Josip Somrek, kaplan pri Sv. Jurju v Slov. Goricih. — Na istem vseučilišču je bil te dni promoviran doktorjem prava g. Karol Kavčič iz Trsta.

Kletarski tečaji. Gotovo ni treba dokazovati, da stoji kletarstvo na Kranjskem na najnižji stopnji, katero za more sploh zavzemati. Skoraj je neverjetno in za strokovnjaka neumevno, kake napake se vrše pri nas o trgovini, pri kipenju mošta in glede ravnanja z vinom. Skrajni čas je torej, da se naši vinogradniki in drugi interesenti poprimejo umnega kletarstva, s pomočjo katerega je edino mogoče, iz dobrega grozja pripraviti tudi dobro, zdravo, in trpežno vino, čistega, ne-pokvarjenega okusa. Da se interesentom da prilika, spoznati ne samo pravilno kletarjenje vina, ampak tudi umno kletarstvo samo, namerava podpisani pri državnih vzornih kletih v Rudolfovem tudi tekem letošnje zime prirediti vsaj tri kletarske tečaje, in sicer meseca decembra, januvarja in februarja po enega. Vsak tečaj, h kateremu bode mogoče pripustiti k večemu le 20 udeležencev, trajal bode tri dni. Podpisani bode poučeval teoretično in praktično v vsem, kar je treba danes vinogradniku v kletarstvu znati. Kdor se misli enega teh tečajev udeležiti, blagovoli naj se do 24. novembra zglasiti pri podpisancu in ob enem navesti, katerega meseca se želi tečaja udeležiti. Primerno vabilo z natančnim programom dobi vsak najpozneje do 10. dotednega meseca. Z ozirom na to, da je umno kletarstvo za naše vinogradnike velikega pomena, pričakuje podpisani, da ne bude nič, komur je zares na napredku ležeče, te ugodne prilike zamudil. — Bohuslav Skalický, tehnični vodja državnih vinarskih zadev na Kranjskem v Novem mestu.

Pevsko in tamburaško društvo „Zvon“ v Trbovljah. Na občnem zboru tega društva dne 27. t. m. so bili izvoljeni gg.: I. Gorjup, uradnik, za predsednika; M. Dolničar, veleposestnik, za podpredsednika; F. Dežman, trgovec, za blagajnika; R. Koželj, knjigovodja, za člagn. namestnika; D. Berger, posestnik, za tajnika; F. Dolničar, gostilničar za tajn. namestnika; F. Paulič, pom. uradnik, za pevo- in glasbovodjo; L. Medvešek, pom. uradnik, za namestnika glasbovodje; R. Mastnak, trgovski pomočnik, A. Božič, pom. uradnik, za računska preglednika; F. Festein, pom. uradnik, za arhivarja. Odborniki so gg.: F. Uranič, F. Volkar, F. Jurman in I. Bidovec.

Nova pivovarna na Laškem. Nemci nameravajo ustanoviti v Laškem trgu pivovarno, z namenom seveda, da bi konkurirala z ondotno slovensko pivovarno, ki ima preiti v last »Ljubljanske kreditne banke«.

Lep uradnik. »Domovini« se piše iz Ptuja: Dne 29. junija t. l. se je vložila pri finančnem ministrstvu pritožba proti davčnemu pristavu Konradu Sommerju. Imenovan je meseca junija ponoči ob pol 2. uri na ulici pred kavarno napadel Slovence ter jih psoval z »Windischer Hund, Narr, Trotl« in tudi hotel dali jednemu zaušnico. Junaški davčni adjunkt je potem celo šel za Slovenci na kolodvor in jih zopet začel izzivati in psovati. Vprašamo torej, ali je to obnašanje za državnega uradnika, da ob pol 2. uri ponoči na ulici kriči in napada? Kaj bi poreklo ministrstvo in ravnateljstvo, ako bi to storil slovenski uradnik? Kje je pravica? Skoraj bodo minuli širje meseci, odkar se je pritožba vložila, in se še dosedaj ni nič ukrenilo. Primoran je bil napadenec to celo stvar urgirati po državnem poslancu, in bode vsak pravični imel priliko uvideti, ako je na tak surovi način napaden, da je dolžan zahtevati zadoščenja.

Gledališka predstava v Mariboru. V veliki dvorani »Narodnega doma« v Mariboru bo gledališka predstava, in sicer se uprizori žaloigra »Mlinar in njegova hči« v prospehu obojne mariborske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda dne 3. novembra. Začetek točno ob 8. uri zvečer. V odmorih igra slavna veteranska godba mariborska.

Jugoslovanski klub „Slovenske besede“ na Dunaju I. Bräunerstrasse 7, priredi v četrtek, 31. oktobra prvo domačo zabavo za rodbine z raznovrstnim programom.

Zanimiva obravnava se je začela pri dež. sodišču v Lvovu. Tožen je znani Silvio Nodari iz Vidma, ki je na stotine galiških, kranjskih in hrvatskih kmetov zvabil v Ameriko in jih grdo osleparil. O izidu obravnave bomo poročali.

Meščanski koncertni večer. Opozorjam na ta večer »Ljubljanske meščanske godbe«, kateri se vrši danes v Hafnerjevi pivovarni, osobito ker je vspored krasno izbran. Namen teh koncertnih večerov bode, vzbudit med meščanstvom večje zanimanje za godbo, ter bode vspored vselej z umetniškim užitkom izpolnjen.

Konje za vojno v Južni Afriki potrebujejo Angleži. Jutri zjutraj in pojutrajšnjem se peljejo skozi Ljubljano vlaki s konji, katere so angleški agentje pokupili po Avstriji.

Silovit tat. Danes ponoči okoli pol 3. ure vtihotapl se je neznan človek v odprto spalno sobo Antona Jegliča, železniškega uslužbenca, v Slomškovih ulicah štev. 19 ter je začel po sobi preiskovati. Jeglič se je vzbudil in vprašal, kdo je v sobi. Ker ni bil odgovora, je vstal iz postelje, da bi ponočnega gosta prijel, a ta je ušel iz sobe na dvorišče in od tod na ulico. Jeglič je tekel za njim in ga dohitel na škofovih njivah. Tu se je zložine obrnil in vrgel Jegliču s tako silo kamen v glavo, da se je ta nezavesten zgrudil na tla. Mej tem je tihotapec ušel. Isti je okoli 22 let star, črno oblečen, zagorelega obraza, z majhnimi brki in je govoril češki in nemški. V sobi je izgubil bicikliško kapo.

Nezgoda. Alojzij Venier, paznik pri električnih akumulatorjih na magistratu, je včeraj ponesrečil. Pri nakladanji zabojev padel mu je težak zabol na levo roko in mu na kazalcu odtrgal noht in tri prste zmečkal. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bolnico.

Napad. Danes ponoči so trije hlapci s Sela na poti za deželno bolnico napadli ključarskega pomočnika Teodora Eiselta, stanujočega na Poljanskem nasipu št. 52, in ga telesno poškodovali. Naščevala jih je k temu neka delavka, s katero se je Eiselt sprl.

Ponesrečila je 60 let stará delavka Marija Šink, stanujoča v Konjušnih ulicah št. 13. Pri gradbi tovarne na Kramovskem nasipu je padla po stopnicah, ko je nesla malto in se poškodovala na nogah.

Ušel je 27. t. m. iz vojaške bolnice brambovec Ivan Doljka iz Mlake v kamniškem okraju. Isto je velik in ima kozav obraz.

Povozil je predvčerajšnjim določne na Emonski cesti fijakar F. G. 5 in pol leta staro dekllico Vido Krištofovo, hčerko c. kr. prof. Antona Krištofa. Deklica je bila na glavi, na roki in na hrbitu poškodovana.

Tatvina na pokopališču. Delavcu Francetu Kramarju je bil na pokopališču vkraden črn suknič s črno svilnatno podlage, v katerem je imel moder robec in v njem zavitek 6 krov.

Izgubljeni reči. Na poti od Komenskega ulic do Radeckega ceste je izgubila neka ženska srebrno uro z verižico. V Lattermanovem drevoredu ali pa na poti po Franca Jožefa cesti je neka gospodična izgubila tudi srebrno uro. Na poti od Židovskih ulic, čez kongresni trg in skozi Gradišče do Erjavčeve ceste pa je izgubila neka dama denarnico s 120 K.

Srebrno zapestnico s pričekom je izgubila neka gospodična. Najdelitelj naj jo odda v upravnosti »Slov. Naroda«.

Najden denar. Neki stotnik je včeraj na ulici našel večjo svoto denarja. Kdor je denar izgubil, naj se oglasi v uradnih urah v pisarni takoimenovanega Platzcommando, (Lingarjeve ulice).

Corrigendum. Naslov v članku »Mizarska zadruga v Solkanu« itd. je bil včeraj pomotoma tiskan »Gospodarska zadruga« itd., kar je v tem smislu popraviti.

* **Shod meroizkusnikov češkega kraljestva v Pragi** se sklicuje na 3. listopad t. l. l. v Prago, da se pogovorijo o zboljšanju svojega stališča. Na njem je bilo pri zadnjem zboljšanju plače državnega uradništva in službenega objeta pozabljeno, dasi je njih položaj skrajno neugoden, kajti marsikateri izmed njih nima več kakor 300—500 K letne plače. Na shodu se bo razpravljalo o ustanovljenju društva meroizkusnikov za celo državo ter o ustanovljenju glasila, ki bi zagovarjalo društvene težnje. K shodu so povabljeni tudi poslanci obeh narodnosti.

* **Dunajsko dobrodeleno društvo in ogrevalnice.** Leto za letom narašča število pomoči iskajočih, ki se ob zimskih mesecih oskrbujejo v ogrevalnicah s hrano in toplim podstrešjem, tako da je dobrodelenemu dunajskemu društvu le z velikim naporom mogoče, ustrezati vsem potrebščinam. Da se človekoljubne težnje tega društva omogočijo, je dovolilo finančno ministrstvo loterijo s srečkami po 1 K, s katero je spojeno 2300 dobitkov, glavni dobitek znaša 40.000 K. Srečanje je določeno na 16. januvarja 1902

* **Kartuzijanci — navadni sleparji.** Iz Chartreuse so se odselili Kartuzijanci v Švico in so imeli 18 polnih vagonov prtljage. Ob meji pa se je zdela nekajlik čudna mitninska uradnikom oblika prtljage. Vzlic temu, da so kartuzijanci zatrjevali, da v prtljagi ni stvari, ki bi bile podvržene colnini, je mitninski urad prtljago preiskal ter našel vseh 18 vagonov polnih narejenega sladkega vina in chartreusko sladko žganje. — Seveda je bilo vse zaplenjeno. Vsa zadeva jako priporoča goljufne menihe, ki se ravno selijo v Švico. To mokro blago peljejo najbrž kartuzijanci v Švico, da ž njim ondi rešujejo vero! Mi se vsi sleparji, ki se je dogodila v obmejnem mestu Bouveret ob ženevskem jezeru, pač ne čudimo, saj vidimo ravno tako sleparjenje pobožnih ljudij v blaženi kranjski deželici.

* **Zamenjava žen.** Iz Lutona dohaja čudna vest, da sta si ondi zamenjala dva prijatelja svoji ženi ter sta z mešetario docela zadovoljna. Enako se je baje dogodilo na Rusku. Neki mlad kmetič je zamenjal svojo mlado, lepo ženko za starejšo ženo svojega soseda, toda s tem pogojem, da vzame obenem v hišo tudi taščo. Po kratkem času pa je prišel ta kmetič ves zmučen k prvemu, ter ga prosil, naj se pogodba razveljavlji, ker je baje hudič v primeri s taščo že prav po hlevna stvarica. Toda prvi kmetič jo je že dovelj poznal ter se je zadovoljil raje s starejšim babšetom, le da se reši tašče.

* **Maček dedič.** V Amiensu je umrla bogata vdova ter je svoje premoženje oporočila »svojemu dragemu« mačku, ki ga je imenovala Cadet Roussel. Oporočeno je bilo 300 frankov na leto za njeno hrano, 100 frankov za zdravnika, ki je imel vдовinega »srčka« oskrbovati v bolezni, 100 frankov za zdravila in še po mačkovi smrti naj vse podeduje otroška mestna bolnica. Toda francoska postava ne pripoznavata, da smejo podedovati tudi živali. Živinozdravnik tedaj zaman čaka na svojo plačo, otroška bolnica ne more podedovati, ker še maček živi, in ako se ta presneta zadeva ne bo kmalu rešila ugodno, bo moral uboga para maček-dedič poginiti od lakote.

Književnost.

* **Poziv Dalmacije.** Preporogaj hrvatske narodne stranke u Dalmaciji i njezina programa. — V Spletu je izšla pod tem naslovom brošurica, ki jo je spisal zastopnik balkanizma Josip Ljubić (Ild Bogdanov) in v kateri razvija svoje misli o preporodu hrvatskih strank v Dalmaciji, misli, ki jih je narekovalo pravo in nesobično rodoljubje.

* **„Volbeni mapa snemu království českého 1901“** je izšla v zalogi G. Freytaga in Berndta na Dunaju in stane 1 K.

Telefonska in brzjavna poročila.

Dunaj 30. oktobra. V današnji seji je Gessmann interpeliral radi demonstracije, ki so jo nemški radikalci in socialni demokratje vprizorili v Beljaku proti Luegerju in Schnei-

derju, ko sta se vračala s klerikalnega shoda v Brixenu. Hortis je interpeliral radi dogodkov na vseučilišču v Inomostu. V budgetni debati so doslej govorili Kramar, ki je ostro prijemal vlado in Vsenemce ter dejal, da češka opozicija ni fingirana, ampak resna, in Menger, Dzeduszyci in Malfatti. Ministrski predsednik hoče še danes govoriti. Seja se bo pretrgala in zvečer nadaljevala, a vzlič temu ni dosti upanja, da bi bila že danes končana budgetna debata.

Dunaj 30. oktobra. Italijanski poslanci so bili danes pri vladni interventrat zaradi velikanskega škandala, ki se je včeraj zgodil na vseučilišču v Inomostu. Tam je imel včeraj profesor Menestrina svoje prvo predavanje in sicer v italijanskem jeziku. Na predavanje se je zbral kacih 50 laških in nad 200 nemških vseučiliščnikov. Komaj je začel prof. Menestrina predavati, zagnali so nemški dijaki velikanskega krik. Žvižgali so, vpili, tolkli s palicami po klopeh in peli nemške pesmi. Poklicani dekan ni mogel napraviti miru, tudi rektor se je zaman trudil. Prof. Menestrina je moral zapustiti dvorano in za njim so odšli laški dijaki. Italijanski poslanci se delajo radi tega silno razburjene. Zahtevali so danes, naj se ustanovi laško vseučilišče v Trstu in zagrozili vladu, da bodo z nujnimi predlogi in z dolgimi italijanskimi govorji zadrževali vsako delovanje državnega zborna, dokler se njihovim željam ne ugodi.

London 30. oktobra. Iz Pretorije se poroča, da je Botha le z veliko težavo ušel ujetju. Ko je bežal, je izgubil klobuk in revolver. Botha je bil s 300 možmi blizu Schemmelhocka, kjer ga je presenetil polkovnik Remington.

London 30. oktobra. Iz uradnega poročila lorda Kitchenerja je razvideti, da so bili Angleži te dni pri reki Mariko tepeni. Delarey in Kemp sta naskočila Angleže in jim vzela 8 vozov živil in municije. Angleži imajo okrog 50 mrtvih in isto toliko ranjenih.

Novi York 30. oktobra. Včeraj zjutraj je bil Csolgoš usmrčen. Sorodnik, ki so ga obiskali, je reklo, da nima sokrivcev. Spal je celo noč mirno, zjutraj mirno zajutrkoval in tudi mirno šel v sobo, kjer se je izvršila justifikacija. Ko so ga privezali na stol, je reklo, da je umoril Mac Kinleya, ker je bil sovražnik delavcev, in da svojega dejanja ne obžaluje. Lastnik nekega muzeja raritet je ponudil za Csolgošev truplo 5000 dolarjev, a Csolgošev brat je ponudbo odklonil ter prepustil proti dobremu plačilu bratovo truplo državi.

Narodno gospodarstvo.

Mizarska zadruga v Solkanu pri Gorici, njen pomen, razvoj in njeno delovanje.

(Dalje.)
Cela severna Afrika, Arabija, Palestina in cela Sirija do Perzije in Kavkaza nimajo lesa ne za mizarska ne za stavbarska dela. Vse to se pokrije po uvozu. Uvoz lesa v Egipt se razdeli na posamezne dežele tako-le: $\frac{1}{3}$ iz Trsta, $\frac{1}{3}$ iz Odese (ruski in gališki les, $\frac{1}{3}$ na Švedsko, Francosko itd. Smreka, jelka, mecesen, bukev, oreh, črešnja itd. ne rastejo v jutrovih deželah. Tukajšnja drevesa so le za kurjavo, osobito palme, akacie, lebab in poprove, — v tem leži zanimiv fakt, da celo Jutrovo nima niti jedne žage.

Res je torej tukaj tako drag, delavna roka v rokodelstvu pa po dva do 3 krat dražja nego v naših mestih, pa po 4 do 5 krat višja kot pri nas na kmetih. In kar je glavna stvar, tudi Arabci se je v zadnjih 100 letih jako slabu proučil evropskemu mizarskemu delu. V prihodnjih 100 letih se baje tudi ne bo. Dejanski odnosaji so torej za slovenski iznos jako ugodni. Srečna usoda je namestila slovenski narod ob morskih obrežjih, dala mu pod roko svetovno znana trgovska mesta lahko in ceno parobrodarsko zvezo z Azijo in Afriko — tu je naša bodočnost. Da bo kedaj kaj samostojne slovenske trgovine izcimi se le po odnošajih z prekmorskimi kraji. (Dalje prih.)

Darila.

Upravnštvo na še lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda. Gosp. Ivan
Rožman, Brežice, 5 K., vsled sprave skreganih
špic" v Dobovi. — Družba iz Lukovice, pri Mla-
karju 5 K!

Kdor pa kislo se drži,
Podgrajski mu srce zbitri!
Družba Metoda Cirila
Vsled njega je gnarce dobila.
— Skupaj 10 K. — Živel!

Za prebivalce mest, uradnike l. t. d. Proti
težkom prebavljenju in vsem nasledkom mnogih
sedenja in napornega duševnega dela je
uprav neobhodno potrebujo domače zdravilo pristni
MOLL-ov Seidlitz-prašek, "ker vpliva na prebav-
ljenje trajno in uravnavalno ter ima olajševalen in
topilen učinek. Škatljica velja 2 K. Po poštem
povzetji razpoložila to zdravilo vsak dan lekar
A. MOLL, c. in kr. dvorni zagalatelj, na DUNAJI,
Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno za-
htevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z var-
nostno znamko in podpisom. 3 (2-15)

Izborni deluje

Tanno-Chinin tinktura za lase
okrepčuje in ohranjuje lasičke in preprečuje izpa-
danje las.

Cena steklenici z rabilnim navodom 1 K.

Jedina zalog:

dež. lekarna M. Leustek, Ljubljana
Resiljeva cesta št. 1, zrazen cesar Franc Jožefovega
mostu. (27-43)

Meteorološko poročilo.

Vilina nad morjem 806-3 m. Srednji sračni tlak 738-0 mm.

Okt.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempera- tura	Vetrovi	Nebo	Morava 24 ur
29.	9. zvečer	7378	89 sr. szahod	oblačno		
30.	7. zjutraj	7370	82 sl. jzahod	meglja		00 mm
	2. popol.	7364	104 sl. svzahod	oblačno		

Srednja včerajšnja temperatura 7.7°, normale: 7.8°.

Dunajska borza

dne 30. oktobra 1900.

Skupni državni dolg v notah	98.55
Skupni državni dolg v srebru	98.40
Avtrijska zlata renta	118.60
Avtrijska kronska renta 4%	95.50
Ogrska zlata renta 4%	118.55
Ogrska kronska renta 4%	93.10
Avtro-ogrška bankna denarica	1600 —
Kreditne dolnice	616.75
London vista	239 —
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.22 ¹
20 mark	23.45
20 frankov	19.03
Italijanski bankovci	92.50
C. kr. cekini	11.31

Pri strokovnjaku se kupuje najcenejše.

Kdor potrebuje
elektr. razsvetljavne predmete
in
razsvetljavne predmete za plin
najsi iste omisli samo pri podpisanim.

Lastna fabrikacija

ali izdelki svetovnoznanne tvrdke bratov Brümer
na Dunaji, od katere so vedno v zalogi vse raz-
svetljavni predmeti, kakor tudi material za elek-
trično razsvetljavo.

Pri večjem nakupu se podaljšanja, skrajšanja in
manjša popravila izvršujejo brezplačno.

Starci ljestveni (lustri) se po ceni prenarejajo
za električno razsvetljavo. (2132-9)

Leopold Tratnik, pasar
Sv. Petra cesta št. 27.

Točna in realna postrežba.

Zanimivosti

v konfekcijski trgovini I. vrste za gospode in dame.

„Angleško skladišče oblek.“

Ljubljana, vogal sv. Petra in Ressljeve ceste št. 3.

Načelo: vsikdar sveže, moderno in dobro blago po nizkih tovar-
niških cenah.

Oroslav Bernatović.

(2347-3)

Hiša

v Hradeckega predmestju št. 23

v kateri se nahaja že nad 30 let trgovina s kislim zeljem, krompirjem in drugimi deželimi pridelki, se radi smrti gospodarja **proda iz proste roke**.

Zrazen hiša je tudi lep sadni vrt, Golovec, 2 veliki skladišči, klet, šupa, 4 travniki, gozd in hlev za živino. (2376-1)

Proda se vse skupaj ali pa samo hiša.

Natančneje pozive se istotam.

Cepo predivo

kakor tudi

vse druge deželne pridelke

ter

vsako množino suhih gob

kupuje najdražje

anton Kolenc

trgovec v Celji na Štajerskem.

Kdor ima kaj blaga, naj naznani ceno in kakovost. (2182-7)

Malinčev sirup

lekarnarja Piccolija

v Ljubljani

se prizera kar najskrbnejše iz dišečih gorskih

malinovih jagod v srebr

škodljive snovi in baker.

Steklenica z 1 kilo vsebine, pasterizova-

vana, velja K 10. Razpoložila se tudi v

pletenej steklenicah po 10, 20 in 40 kilogr.

ter se 1 kilo zaračuni z K 1:10, 100 kilogr.

= 100 kron. (1368-48)

Pletena steklenica s 3 kilogr. vsebine

pošije se franko po vsi avstro-ogrski mo-

narhiji proti povzetju z K 5:30.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž.

Ob 12. uri 24 m po noči osobni vlak v Trbiž, Beljak,

Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno,

čez Selzthal v Aussae, Solnograd, čez Klein-Reisling

v Steyr, v Linic na Dunaj na Amstetten. — Ob 7. uri

5 m zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak,

Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal

v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. —

Ob 11. uri 51 m dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pon-

tabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob

3. uri 56 m popoldne osobni vlak v Trbiž, Beljak,

Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno,

čez Selzthal v Solnograd, Linc, Steyr, Linic, Zell ob je-

zeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez

Klein-Reisling v Steyr, Linic, Budejvice, Plzen, Ma-

rijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago,

(direktni voz I. in II. razreda), Lipško, Dunaj via Amstetten. — Ob 10. uri zvečer osobni vlak v Trbiž, Beljak,

Franzensfeste, Inomost, Monakovo. Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Proga

v Novo mesto in v Kotjevje. Osobni vlaki: Ob 7. uri

17 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri

55 m zvečer. Pribih v Ljubljano juž. kol. Proga čez

Trbiž. — Ob 3. uri 25 m zjutraj osobni vlak z Du-

naja via Amstetten, Monakovega, Inomosta, Francens-

feste, Solnograda, Linic, Steyr, Aussae, Ljubna,

Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I.

in II. razreda) — Ob 7. uri 12 m zjutraj osobni vlak

iz Trbiža. — Ob 1. uri 16 m dopoldne osobni vlak

z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba,

Marijnih varov, Plzna, Prago, direktne vozovi I. in II.

razreda), Budejvice, Solnograda, Linic, Steyr,

Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mor-
horja, Pontabla. — Ob 4. uri 41 m popoldne osobni vlak

z Dunaja. Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Ponta-
bla. — Ob 5. uri 51 m zvečer osobni vlak z Du-
naja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga

iz Novega mesta in Kotjevje. Osobni vlaki: Ob 8. uri

44 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob

8. uri 35 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol.

v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 25 m zjutraj,

ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer, ob

10. uri 5 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru,

poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v

oktobru. — Pribih v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.

Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m

dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9. uri 55 m

zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in

samo v oktobru. (1393)

V Ljubljani, dne 23. oktobra 1901.

(2324-3)

Učenca

sprejme

J. Peterzel, urar na Bledu.

Slovenščine in nemščine zmožen ima
prednost. 2375-1

Hiša z vrtom